

Mesleğimizin önemli problemleri :

İYİ bakım

iyi ve fenni tesisat

Elektromekanik sanayini esaslı kurmak

Yük. Müh
ZeM SERTTAŞ

İYİ BAKIM

Sistemli ve fenni bakım her Elektrik işletmesi ve fabrika için elzemdir. Kurulmuş olan Makine ve tesisattan azami randıman almak, uzun zaman istifade etmek, bakım ve personel masraflarını azaltmak için bunlara bir program altında bilgili personel tarafından bakmak icab eder. Her işletme tamirat, bakım ve yenileme için tesis bedelinin muayyen bir nisbetini her sene tahsis ettiği zaman her ay vukua gelen arızalara yapılan tamirat ve yenilemelere de bir istatistik yapmak fırsatına malik olur ki bu suretle işletmenin durum ve ekonomisi, makine ve tesisatın aşınma ve yıpranma derecesi de anlaşılmış olur.

Tesisat ve Makinelerin bakımı için her işletme bunlara ait bir hususî defter tutar. Bu deftere yapılan revizyonlar, tamirat ve tadilatlar, İzolman muayeneleri, yağların yenilemesi, şebekedeki muhtelif zamanlar için yapılmış gerilim düşüklüğü, tesisat ve müesseselerin şarj kontrolları, bilhassa muhtemelen zamanlardaki Sigorta ve şalterlerinin şarja karşı durum kontrolları bu deftere kayd edildiği takdirde işletmenin arızasız işlemesi için iyi neticeler sağlayabilir. Bu şekildeki sistematik revizyon ve kontrol yerine arıza olduğu zaman bakım ve tamirat yapıldığı takdirde senelik bakım ve yenileme masrafları otomatik olarak artar, makine ve tesisatın kullanış ömrü kısalmış, işletmede istihsal ve çalışma ahengi yerine intizamsızlıklar ve hoşnutsuzluklar birbirini takip eder.

Bugün Makine ve aletlerimizin çoğu döviz verilerek hariçten getirilmiş birer milli servet olmaları hasebile her işletmenin sistematik bakım için itina göstermesi yalnız kendisi için değil aynı zamanda umumî olarak

çok önemlidir. Sistematik fenni ve itinalı bakım ve kontrol işletmeciliğin esas temelidir.

İYİ ve FENNİ TESİSAT :

Bir şehre veya bir Fabrikaya girildiği zaman ilk göze çarpan tesisatların intizam ve güzelliğidir. Bir tesisat yalnız teknik cepheden değil aynı zamanda intizam ve temiz işçilik bakımından da mükemmel olması icab eder.

Fennî bir tesisat ve tevziat hesap ve plânlarla, temiz ve güzel işçilikte elektrikçi ve montörlerin meslekî bilgi, ilgi ve şahsî titizlikleriyle meydana gelebilir. Bunun içindir ki güzel tesisat eserleri meydana getirmek için yalnız plânlar ve dakik hesaplar kâfi gelmez, bunları tatbik edebilecek elemanların mevcut olması icabeder. Bizde iyi yetiştirilmiş ve çok güzel tesisat yapan elektrikçiler olduğu gibi pratik yetişmiş bilgisi ve mesleği az olan elektrikçiler de vardır. Bundan dolayı iyi elektrikçilik için san'at okulu tahsili ve ehliyet vermekten ziyade onlar için iyi teknik eserler hazırlamak, bir sene içinde yalnız elektrikçi yetiştiren ciddi okullar açmak, bunları modern tesisat ve elektroteknik tatbikatları bilfiil işteğal ettirmek ve onların gösterecekleri meslekî ilgi ve kabiliyete göre elektrikçi unvanını vermek icabeder. Yoksa bugünkü gibi tesisat işlerini pratikten yetişmiş bilgisi ve ilgisi noksan olanlara da elektrikçi unvanını verirken bu salâhiyetsiz kimselerle tesisat yapıldığı zaman herhalde istenilen netice ve eser meydana gelecektir.

Sırf bu noksanlıklardan dolayıdır ki, bir çok büyük fabrikalar ve işletmeler var ki elektrikçi istihdamını bile lüzumsuz görürler. Anzâ ve tamiratlarını hariçten bir elektrikçi bildikleri kimselerle yaparlar ve tesisatlarında,

tevsiatlarında,, bakımlarında teknik, program görmek imkânsızdır. Yeni kurulan fabrika ve işletmelerin iyi tesis edilmiş, tertip ve tevzi edilmiş çok mükemmel tesisatlar olduğu gibi bin Kilovattan fazla tesis gücü bulunan yerler var ki, değil mühendis, mühendis müşaviri bile istihdam etmemekten tesisatları bakımsız ve perişandır. Her tarafta sarkan kordonlar, intizamsızlıklar ve emniyet tertibatının mefkudiyeti, bahçelerinde sırkıklar üzerine konmuş lâmbalar ve alçak, sarkık tellerle yeknazarda elektrik tekniğine ve tesisatına olan lâkaydılık göze çarpmaktadır.

.Fabrika ve elektrik işletmelerinde tesis gücüne, göre salâhiyetli personel istihdam etmek, ve bunların ihtiyaçlarını karşılayacak personel yetiştirmek, tesisat şeklini kontrol ve organize edecek yeni esaslar hazırlamak, mühendis, Y. mühendis, teknisiyen ve elektrikçi yetiştirmek zamanını kısaltmak ve böylelikle kalkınmak için ihtiyâca her bakımdan cevap verebilecek yeni teknik eleman yetiştirmek; tesisat organizasyonları ve salâhiyetler tesbitini Birliğin ele alması zaruridir. Birlik bu işlerin içinde bulunan elemanlardan teşekkül ettiği için devlet de ancak bu gayelerin tahakkuk etmesini tabiatile bizlerden beklemektedir.

ELEKTROMEKANİK SANAYİNİ KURMAK ZARURETİ:

Fazla Mühendis, fazla teknik eleman ve fabrikalar Elektrik ve makine sanayii kurulmadıkça değerleri ve ehemmiyetleri tam olamaz. Kurulacak bütün teknik yeniliklerin mekanizmden Makine ve Elektrik Sanayi teşkil eder. Bizde henüz maalesef bu mevzu halen organize edilmemiş ve primitif şekilde serbest ilerleme kayd etmektedir. Son otuz sene içinde bu mesele ciddi olarak değeri- medığı içindir ki, bugün yerli ne bir ihtiraklı ne de elektrik motoruna ne de basit bir elektrik ziline veya radyo cihazına rastlayabiliyoruz. Bugün piyasadan temin edilen yerli malzeme ve aletlerin kısmı azamisi münferit atölyelerde elektrik ve makine ile ciddi tahsil ve ilgisi olmıyan patron işçi ve çıraklar tarafından imal edilmekte ve normal bir fabrikasyon seyri takip etmeyen primitif yerlerde yapılmaktadır. Bunların çoğu kalite anlaşılmadan taklit bir kısmı da, piyasaya intibak için keyfi mamullardır. Bu aletlerin- üzerinde bazan alameti farika olarak garip bir isim takılmış, türkçeden başka diğer lisanda yazılar ve T. M. görüyoruz. İmâl yerlerini ve imalatçıyı sanayi odaları bile bilemez - çünkü perakende parçalar küçük atölyelerde ya-

pılır sonra başka yerde monte edilirki, piyasaya sürenler sanayici olarak kendilerini kayd etmemişlerdir.

Geçenlerde bir kapı rölesini tetkik ettim, yapan Avrupada- bir firmanın tiplerini aynen takUt ettiğini ve ancak bu kadarını yapabildiğini, rölenin kontaklarının bile ne vazifeler yaptığının farkında olmadığını, iyi işlemediğinin sebebini tetkikten aciz bulunduğu şahit oldum. Bunun gibi bozuk haddi zatında bir teknik kıymet taşımayan yüzlerce mamuller var ki, bunlardan yalnız halk değil millî ekonomi ve savunma, meslek gruplarının meslek idealleri mutazarrır olmakta, adeta küçük atölye sanayiinin memleket endüstrisini temsil ettiği müşahede edilmektedir. Yabancılar bunların normal fabrikalarda imâl edildiğini sanar,, bugün seri halinde mühim aletler imâl eden ve devlet buna buna döviz tahsis ederek tezgâh temin etmiş kimseler yarın bir harp vukuunda işle alâkadar olmıyan herhangi askerî vazifesini yapmaya gidecek ve atölyesi kapalı duracaktır. Böylelikle bu çeşit imâlat tarzı yalnız hazarda millî ekonomi ve sanayini baltalamakla kalmaz aynı zamanda harpta da faydeli bir müessese olamaz. Bu bakımdan Elektromekanik sanayini kurmak için şimdiden organizasyona girişmek, şekil ve yerlerini tespit etmek, müteşebbislere eleman ve imkânlar bulmak, devleti bu gayelerin tahakkuku için ikaz etmek ve teknik okulları Avrupada olduğu gibi Makine Elektrik Endüstrisi için işbirliği ettirmek, muayyen işçi adedini aşan müesseselerde Avrupada olduğu gibi muayyen teknik işçi yetiştirecek çırak okullarını açma işini organize etmek Birliğin başlıca önemli işlerini teşkil etmektedir. Bu önemli mevzu vaktinde bir esasa bağlanmalı. Elektromekanik Sanayii şu veya bunun münferit atölye sanayiinden kurtarmak ve böylelikle kalkınmayı müsbet gerçekleştirmek icabeder

YAZI ÜCRETLERİ

	Mecmua sayfası ücreti
Yazı cinsi:	
a) İlmî telif makale,	25 T.L.
b) İlmî tercüme makale	20 T.L.
O Plân, proje ve tesislerin tanıtılması	15 T.L.
d) Fennî mevzuat ve neşriyatın tanıtılması ve kritiği	15 T.L. "
e) Havadisler	10. T.L.